

корпоративних каржылык ресурстары мен корлары ұғымына және де корпорация каржысын басқару, корпорациядағы каржы менеджменті деген ұғымдарға толықтай түсінік бердік. Ендігі жерде жоғарыда карастырылған мәселелермен байланыстыра отырып, «Қазлочта» АҚ-ның мысалында оның каржы-шаруашылық қызметі мен каржылык жағдайына зерттеу жүргізуді жөн керіп отырмыз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1 Кадерова Н.Н. Корпоративные финансы: Учеб. пособие. / Н.Н. Кадерова. – Алматы: Экономика, 2008. – 376 с.
- 2 Зубова Т.В. Анализ финансового состояния предприятия: Учебно-методическое пособие для нач. и сред. проф. образования / Т.В. Зубова. – Астана: Фолиант, 2007. – 152 с. – (Серия «Профессиональное образование»)
- 3 Мадиярова Э.С. Каржылык менеджмент: Оқу құралы. / Э.С. Мадиярова, С.Н. Сүйеубаева. – Алматы: Экономика, 2009. – 262 б.
- 4 Карасева И.М. Финансовый менеджмент: Учебное пособие. / И.М. Карасева, М.А.; Под ред. Ю.П. Анискина. – Москва: Омега-Д, 2006. – 335 с.
- 5 Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.2. – К.: Ника-Центр, 2007. – 512 с.

Фисун Ирина

к.е.н., доцент кафедры финансов,

Грушковик Марина, магистр,

Суткович Артем, магистр

Полтавский университет экономики и торговли

СТРАХОВАНИЕ АВТОТРАНСПОРТНЫХ РИЗИКОВ У МИЖНАРОДНІЙ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Останнім часом спостерігається зростання кількості туристів, які подорожують за кордон як власним автотранспортом, так і запропонованим туристичним підприємством, що є дуже зручним для туриста, але пов'язане зі значною кількістю ризиків. Це зумовлено особливостями такого туристичного продукту, наявністю різноманітних факторів ризиків, що впливають як на туристів, так і на діяльність туристичного підприємства. З огляду на це, в сучасних умовах для підприємств туристичної галузі важливим є ідентифікація й оптимізація таких ризиків та набувають актуальності питання організації ефективної системи ризик-менеджменту туристичних підприємств, використання ефективних методів оптимізації ризиків, одним з яких є їх страхування.

Проведені дослідження свідчать, що до основних загальних ризиків в міжнародній туристичній діяльності доцільно віднести наступні: нестабільність попиту на туристичні послуги; неналежне виконання зобов'язань контрагентами, що беруть участь у створенні туристичного продукту (готелі, перевізники, екскурсійні бюро); залежність від природно-екологічної ситуації; політична нестабільність у країнах відпочинку туристів; загальноекономічний стан як у країні проживання туриста, так і в країнах відпочинку. Але в разі автотранспортної подорожі до цих загальних ризиків додаються потенційна загроза життю і здоров'ю туриста, нанесення шкоди автотранспортному засобу та можливість завдання збитків третім особам використовуваним транспортним засобом.

З огляду на це, в туристичній галузі пріоритетним є вибір надійного партнера, оскільки при створенні та реалізації туристичної подорожі туроператор співпрацює з багатьма партнерами (перевізниками, страховими компаніями, туристичними агенціями, готелями та ін.). Невиконання чи неналежне виконання контрагентом своїх зобов'язань призводить до негативних відгуків туристів про роботу туроператора, як про організатора подорожі. При цьому, одними із важливих партнерів, щодо забезпечення мінімізації ризиків туристів є страхові компанії.

В Україні відповідно до Закону України «Про страхування» передбачено обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності за збиток, нанесений життю, здоров'ю або майну туриста. Страхування подійми при цьому є пожежі, вибухи, руйнування, конфлікти з місцевим владою, рекет та інші ситуації, що призвели до збитків, завданих майну, здоров'ю, життю туриста. Крім того, кожен власник автотранспортного засобу, подорожуючи за кордон, в обов'язковій формі укладає угоду цивільно-правової відповідальності «Зелена картка», дія якої поширюється в країнах, що входять до цієї Міжнародної системи автострахування [1]. Законом України «Про туризм» передбачено фінансове забезпечення цивільної відповідальності туроператора та турагента гарантією банку або іншої кредитної установи з метою забезпечення прав і законних інтересів громадян – споживачів туристичних послуг [2].

В добровільній формі вітчизняні страховики пропонують послуги зі страхування фінансової відповідальності туристичних агенцій перед туроператорами та туристами. Страхуванням випадком при цьому є неможливість вчасно та в повному обсязі здійснити перерахування коштів, передбачених туристичною угодою, з конкретних причин. Крім того, страховики пропонують туристам, котрі подорожують за кордон широкий спектр програм зі страхування медичних витрат (медичного асестансу). При цьому, для подорожуючих автотранспортним засобом найкращими є програми, що включають як захист туриста і його відповідальності перед третіми особами, так і транспортного засобу від пошкодження.

Проведені дослідження вітчизняного ринку страхування туристичних ризиків дозволили визначити страховиків-лідерів в цьому секторі страхового ринку України. Такі страхові компанії відзначаються не лише кількістю зібраних страхових премій зі страхування туристичних ризиків, а й широким спектром програм, що пропонуються

туристам. Зокрема, до таких страховиків слід віднести ПрАТ «СК «ПЗУ Україна», ПрАТ «СК «Уніка», НАСК «Оранта», ПрАТ «СК «Європейське туристичне страхування», котрі одночасно з класичними програмами страхування медичних витрат забезпечують можливість страхувальнику вибору додаткових програм, що включають страхування саме тих ризиків, на випадок настання яких хоче укласти угоду кожен окремих турист. До таких додаткових програм медичного асистансу слід віднести окремі програми страхування від нещасного випадку, програма додаткового медичного страхування, програма страхування багажу [3,4,5].

Вітчизняні страховики пропонують також специфічні туристичні програми, додатково до традиційних програм страхування медичних витрат. Наприклад, спеціальні програми для туристів, які подорожують за кордон і займаються зимовими видами спорту, що включає медичне страхування, страхування від нещасних випадків, медичну реабілітацію в країні постійного проживання, страхування спортивного інвентарю, страхування цивільної відповідальності туриста. Специфічною страховою послугою для України є програма страхування ділових подорожей від ПрАТ «СК «Європейське туристичне страхування», що призначена для людей, які здійснюють систематичні поїздки у країни Шенгенської угоди, у тому числі, й автотранспортом [6].

Специфічним страховим продуктом для туристів на вітчизняному страховому ринку є страхування майнових збитків туристів на випадок відмови від здійснення оплаченої поїздки. Особливо актуально це при попередньому бронюванні (за декілька місяців) дорогих турів та у випадку можливості відмови в отриманні візи в іноземному посольстві. Страховими випадками при цьому є необхідність з'явитись на судове засідання; настання форс-мажорних обставин (революцій, військових дій, епідемії, карантину, несприятливих погодних умов); хвороба, нещасний випадок або смерть туриста, записання туриста на автотранспортний засіб та інші [3].

Проте, не зважаючи на зростання популярності страхування специфічних туристичних ризиків, в цій галузі страхування спостерігається низка проблем.

При цьому, до основних проблем, що перешкоджають розвитку туристичного страхування в Україні слід віднести наступні: низький рівень доходів основної частини населення країни, невисокий рівень страхової культури туристів, низький рівень загальних страхових виплат вітчизняних страховиків, невиконання окремих страховиками своїх зобов'язань перед страхувальниками, недостатність кваліфікованих кадрів на страховому ринку.

Перспективи розвитку страхування автотранспортних ризиків у міжнародній туристичній діяльності висмагають, перш за все, змін у системі підготовки та забезпечення кадрами участників страхового ринку, зокрема, збільшення кількості висококваліфікованих спеціалістів (актуаріїв, сторверсів, андеррайтерів, страхових агентів і брокерів, аварійних комісарів).

На сьогодні, в умовах виходу на український ринок іноземних страхових перед вітчизняними страховиками постає складне завдання стосовно впровадження обсягу та якості страхових послуг, збільшення страхових виплат страхуваль-

никам, підвищення фінансової надійності та ліквідності своїх активів, а також формування ефективної системи інформування потенційних споживачів страхових послуг в галузі туризму.

Проблеми, що склалися перед вітчизняними страховими компаніями, котрі надають послуги страхування автотранспортних ризиків у міжнародній туристичній діяльності потребують розроблення та впровадження специфічних страхових продуктів. При цьому, подальші наукові дослідження можуть знаходитися у площині пошуку шляхів максимального наближення страхових послуг до потреб та купівельної спроможності населення країни.

Література:

1. Про страхування [Електронний ресурс]. Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР станом на 12.08.2013 / Верховна Рада України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Заголовок з екрана.
2. Про туризм [Електронний ресурс]. Закон України від 15.09.1995 р. станом на 02.02.2014 / Верховна Рада України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=...> – Заголовок з екрана.
3. Офіційний сайт ПрАТ «СК «ПЗУ Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pzuukr.ua>. – Заголовок з екрана.
4. Офіційний сайт НАСК «Страхова компанія «Оранта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oranta.com.ua. – Заголовок з екрана.
5. Офіційний сайт ПрАТ «СК «Уніка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unika.ua. – Заголовок з екрана.
6. Офіційний сайт ПрАТ «СК «Європейське туристичне страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.etv.ua. – Заголовок з екрана.

Шарафіденова Г.Т.

А. Байтурсьнов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті экономика факультеті, 2 курс

Ахметқали Т.А.

Экономика ғылымдарының магистрі

А. Байтурсьнов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, Қазақстан

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ САЛЫҚ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ

Салық – белгілі бір объектілерден төленетін төлем. Экономикалық интеграция тұрғысынан қарағанда салық – салық төлеушілерден мемлекетке қарай белгілі бір мөлшерде, белгілі бір мерзімде және белгіленген тәртіпте бір объектінің акшінің қозғалысы болып саналады. Салықтың материалдық объектісі – салық төлеуші белгілі бір соманы мемлекетке міндетті түрде беруі